

Protokoll Regionala utvecklingsnämnden

Sammanträdesdatum: 2024-04-15

Tid: 13:00 – 14:01

Plats: Styrelserummet, Regionhuset/Teams

§§ 37-50

Beslutande

Helena Ölund (S), ordf.

Eric Lundvall (C)

Veronica Pedersen (S), ersättare

Anders Josefsson (M)

Anita Gustavsson (S)

Matti Björk (M), ersättare

Lina Kröger (S), ersättare

Jonny Åström (SJVP)

Eivor Olofsson (S)

Håkan Kero (KD)

Christina Snell Lumio (V),
ersättare

Lage Hortlund (SD)

Rasmus Joneland (V), ersättare

Övriga närvarande

Janus Brandin, regional utvecklingsdirektör

Marianne Sandström (SD), oppositionsråd

Justering plats

Justeras digitalt

Underskrifter

Sekreterare
Emil Eriksson

Ordförande
Helena Ölund

Justerare
Håkan Kero

Innehållsförteckning

Sammanträdet öppnas	3
Upprop/fastställande av närvarorätt	4
Val av protokolljusterare	5
Fastställande av slutlig föredragningslista	6
Regionala utvecklingsdirektörens rapport 2024-04-15	7
Meddelanden till regionala utvecklingsnämnden 2024-04-15	8
Delegationsbeslut anmälda till regionala utvecklingsnämnden 2024-04-15	9
Återrapportering från regionala utvecklingsnämndens temasammanträde 2024-04-15	10
Aktuell påverkan och samverkan 2024-04-15	11
Revisionsrapport Granskning av regionens styrning av hållbarhetsarbetet	14
Remiss av betänkandet Förändring genom försök, Försöksverksamhet i den kommunala sektorn (SOU2023:94), Fi2023/03211	18
Finansiering av projekt Kompetensarena Norrbotten	22
Initiativärende 1-2024 om mikroföretag	28
Sammanträdet avslutas	31

§ 37

Sammanträdet öppnas

Regionala utvecklingsnämndens ordförande förklarar sammanträdet öppnat kl. 13:00 den 15 april 2024. Sammanträdet genomförs i Styrelserummet, Regionhuset i Luleå/Teams.

§ 38**Upprop/fastställande av närvarorätt**

Upprop av deltagare genomförs, de protokollets framsida.

§ 39

Val av protokolljusterare

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att utse ledamoten Håkan Kero (KD) att jämte ordförande justera protokollet.

Justering sker digitalt.

§ 40

Fastställande av slutlig föredragningslista

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att fastställa föredragningslistan.

§ 41**Regionala utvecklingsdirektörens
rapport 2024-04-15**

Dnr RUN-00650-2023

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att godkänna informationen.

Ärendet

Regionala utvecklingsdirektörens rapport enligt bilaga.

Beslutsunderlag

Regionala utvecklingsdirektörens rapport 2024-04-15

§ 42

Meddelanden till regionala utvecklingsnämnden 2024-04-15

Dnr RUN 00658-2023

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att godkänna informationen.

Ärendet

Följande meddelanden redovisas:

Avsändare

Konstmuseet i Norr

Ämne

Protokoll 2024-02-16

Årsredovisning 2023

Kulturbedningen

Protokoll 2024-01-31

Regionala kollektivtrafikmyndigheten
i Norrbotten

Protokoll 2024-03-26

Beslutsunderlag

1. Konstmuseet i Norr Sammanträdesprotokoll Direktionen 2024-02-16
2. Konstmuseet i Norr Årsredovisning 2023
3. Kulturbedningens protokoll 2024-01-31
4. Protokoll Direktionsmöte nr 1 2024-03-26 RKM

§ 43

Delegationsbeslut anmälda till regionala utvecklingsnämnden 2024- 04-15

Dnr RUN-00666-2023

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att godkänna förteckningen över delegationsbeslut.

Ärendet

Följande delegationsbeslut redovisas:

Enhetschef Näringsliv och samhälle

- Förteckning över delegationsbeslut februari 2024 – Näringsliv och samhälle

Beslutsunderlag

Återrapportering delegationsbeslut februari 2024 – Näringsliv och samhälle

§ 44

Återrapportering från regionala utvecklingsnämndens temasammanträde 2024-04-15

Dnr RUN-00037-2024

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att godkänna informationen.

Ärendet

Ordföranden informerar om regionala utvecklingsnämndens temasammanträde 15 april som bestod av följande:

- Arbetet med kompetensförsörjning inom regionala utvecklingsavdelningen
- Aktuellt inom Norrbottensmusiken

§ 45

Aktuell påverkan och samverkan 2024-04-15

Dnr RUN-00135-2024

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att godkänna informationen

Yttrande till beslutsförslaget

Region Norrbotten arbetar för ett tydligt regionalt ledarskap. Tillsammans med andra aktörer driver regionen påverkansarbete så beslut på nationell och EU nivå ska vara gynnsamma för länet och organisationen. Dagordningarna inför olika nationella och internationella möten kan komma med kort framförhållning och finns således inte med i ärendet. Under denna punkt finns det möjlighet att muntligt lyfta och diskutera aktuella frågor.

Sammanfattning

Ärendet samlar Region Norrbottens aktuella påverkan och samverkan i regionala utvecklingsfrågor som förtroendevalda har varit delaktiga i.

Ärendet

Bilateralt möte med Nordland fylke

I samband med Nordlandskonferensen 2024 deltog regionråd Glenn Berggård i ett bilateralt möte mellan Nordland fylke och Region Norrbotten. På mötet diskuterades hur samarbetet inom Nordkalotträdet kan utvecklas. Nordland berättade om deras satsningar på Kulturhuvudstadsåret som Bodö har i år. De har också påbörjat en utvärdering som kan vara till nytta för Kiruna i deras ambition att bli en kulturhuvudstad.

10th European Summit of Regions and Cities - Mons 2024

Johannes Sundelin från Region Norrbotten deltog i det 10:e europeiska toppmötet för regioner och städer i Mons 2024. Detta möte är den största sammankomsten som anordnas av Europeiska regionkommittén för lokala och regionala valda företrädare som vill träffas och utbyta erfarenheter om vad som händer inom Europeiska unionen och dess framtid. Över 3 500 deltagare från 59 länder deltog på mötet.

Det tionde europeiska toppmötet för regioner och städer har gett ett nytt perspektiv på frågor som är centrala för medborgarna. Dessa inkluderar demokrati, hållbar utveckling, Europeiska unionens framtid och dess utvidgning, samt behovet av att säkerställa social, ekonomisk och territoriell sam-

manhållning. Dessutom togs hanteringen av konsekvenserna av kriget mot Ukraina upp, och globala utmaningar diskuterades genom att man sammanförde olika perspektiv från hela världen. Europeiska regionkommitténs möte sammanföll med 30-årsjubileum för konferensen 10th European Summit of Regions and Cities.

AER debatt om minskade koldioxidutsläpp

Johannes Sundelin från Region Norrbotten höll ett frukostseminarium om minskade koldioxidutsläpp inom Assembly of European Regions (AER) i Bryssel den 20 mars. Ett trettiotal personer deltog i frukostseminariet och ställde frågor om minskade koldioxidutsläpp och hur man kan hitta en balans mellan olika intressen för att uppnå hållbar utveckling både inom EU och i Norrbotten. Det var också ett tillfälle att lansera AER Task Force on Decarbonisation, som Johannes Sundelin kommer att leda. Arbetsgruppen kommer att fördjupa sig i EU:s strategiska tillvägagångssätt för att minska koldioxidutsläppen och viktiga policys för att mildra effekterna av klimatförändringarna samt säkra tillgången till kritiska metaller

Northern Sparsely Populated Areas

Northern Sparsely Populated Areas (NSPA)-mötet ägde rum i Bryssel från den 12:e till den 13:e mars. Isak Utsi i egenskap av Europaforum norra Sveriges rapportör från Norrbotten deltog i dialoger med bland annat EU-kommissionen. Under besöket diskuterades den pågående OECD-studien om NSPA och hur EU kan bidra till dess utmaningar och möjligheter.

Dialogerna i Bryssel fokuserade på flera viktiga områden, inklusive sammanhållningspolitiken inom EU för att genomföra den gröna omställningen, samt bioekonomi och skogens roll i regionerna. Diskussioner hölls med olika EU-aktörer, inklusive Europeiska Regionkommittén, Generaldirektoratet för Regionalpolitik och Generaldirektoratet för Inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag.

Besöket avslutades med en historisk händelse då gruppen var den första att besöka de nordiska delegationerna vid NATO efter Sveriges inträde. Diskussionen vid NATO fokuserade på betydelsen av ökad samordning och investeringar i infrastruktur över gränserna för militär rörlighet mellan Norge och Finland via Sverige.

Järnvägsbranschens samverkansforum

Järnvägsbranschens samverkansforum har tagit fram en vision till 2050. Anders Öberg deltog en politikerpanel på Järnvägsbranschens samverkansforum den 13 mars i Stockholm. Panelen som bestod av regionpolitiker från Västra Götaland, Skåne och Stockholm diskuterade lösningar till att uppnå en järnväg som levererar kvalitet och kapacitet.

Arktiska parlamentarikerkonferensen (CPAR)

På uppdrag av ordförande för riksdagens delegation till den arktiska parlamentarikerkonferensen (CPAR), Alexandra Anstrell (M), var Region Norrbotten inbjuden att delta i konferensen "16th Conference of Parliamentarians of the Arctic Region (CPAR)". Konferensen äger rum 20-22 mars i Kiruna under värdskap av riksdagens talman Andreas Norlén.

Region Norrbottens regionråd Glenn Berggård var ombedd att i ett längre anförande dela med sig om de utmaningar och möjligheter som Norrbotten står inför i och med den gröna omställningen.

Ungdomsdeltagare från de arktiska länderna var inbjudna för att delta för första gången. En satsning som föll ut i ett beslut att unga fortsättningsvis ska bjudas in som en intergrad del av CPARs konferenser. Väl värt att nämna är inspielen från de unga kring attraktiva samhällen i Arktis.

- Mer pengar kvar i Arktis. Vad får vi ut av utvecklingen? Förutom stress över hur blir det framöver?
- Hur kan vi återanvända mer det som rivs?
- Arktis behöver vara tillräckligt attraktiva att komma till (eller tillbaka till)
 1. Bostäder (billiga även att köpa)
 2. Hälsa och sjukvård
 3. Skolor (för blivande barn till de som flyttar tillbaka)
 4. Kultur

Protokollsutdrag skickas till

Regional utvecklingsdirektör

Funktionsbrevlåda Utveckla Norrbotten

§ 46

Revisionsrapport Granskning av regionens styrning av hållbarhetsarbetet

Dnr RUN-00673-2023

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att:

1. Anse revisionsrapporten besvarad och beakta revisorernas synpunkter.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Yttrande till beslutsförslaget

Regionala utvecklingsnämnden välkomnar revisorernas granskning av regionens styrning av hållbarhetsarbetet. Då området ej granskats sedan tidigare utgör revisorernas bedömning samt rekommendationer en god indikation på var den nyligen uppstartade hållbarhetsenheten bör inleda sina samordnade insatser.

Ärendet

Syfte och revisionsfrågor

Regionens förtroendevalda revisorer har genomfört en granskning av regionens styrning av hållbarhetsarbete. Syftet med granskningen har varit att bedöma om regionstyrelsens och regionala utvecklingsnämndens arbete med hållbarhet bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

Granskningen omfattar följande revisionsfrågor:

1. Har regionstyrelsen säkerställt en gemensam definition vad regionens hållbarhetsarbete ska fokusera på utifrån fullmäktiges intentioner?
2. Har regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden säkerställt att prioriteringar inom hållbarhetsarbetet grundar sig på en dokumenterad riskanalys?
3. Har regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden säkerställt en integrerad styrning genom definierade mål och mätetal (indikatorer) för hållbarhetsarbetet? Vidtas åtgärder vid bristande måluppfyllelse?
4. Har regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden säkerställt en ändamålsenlig organisation för hållbarhetsarbetet med en tydlig ansvarsfördelning och avsatta resurser?

5. Har regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden säkerställt en systematisk mätning, uppföljning och utvärdering av hållbarhetsarbetet?

Revisorernas bedömning

Revisorernas samlade bedömning är att regionstyrelsens och regionala utvecklingsnämndens arbete med hållbarhet inte helt bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

Revisorernas rekommendationer

För att utveckla granskningsområdet lämnar revisorerna följande rekommendationer till regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden:

- Säkerställ att en hållbarhetsplan upprättas med utgångspunkt i regionens hållbarhetsstrategi och de av fullmäktige beslutade strategiska målen.
- Tillse att prioriteringar inom hållbarhetsarbetet grundar sig på dokumenterade riskanalyser som tar hänsyn till effekterna på hela regionen för att minska risken för målkonflikter
- Se över och komplettera definierade mål med tillhörande mätetal eller indikatorer för att underlätta uppföljning och bedömning av måluppfyllelse.
- Säkerställ att arbetssättet/rutinen för framtagande av hållbarhetsplaner och revidering av dessa dokumenteras på ett tydligt sätt.
- Säkerställ att arbetet med en ändamålsenlig organisation för hållbarhetsarbetet i regionen slutförs.
- Säkerställ att uppföljning av hållbarhetsstrategin sker systematiskt i enlighet med strategin samt att detta utgör en grund för prioriteringar inom hållbarhetsarbetet.

Regionens kommentarer

Säkerställ att en hållbarhetsplan upprättas med utgångspunkt i regionens hållbarhetsstrategi och de av fullmäktige beslutade målen

Från och med hösten 2024 påbörjas arbetet med att ta fram en hållbarhetsplan som ger en samlad bild av regionens arbete med miljömässig, ekonomisk och social hållbarhet. Hållbarhetsplanen beskriver vilka aktiviteter som under de kommande två åren ska vidtas inom de olika dimensionerna för att nå de centrala Agenda 2030-målen. Som bilaga till hållbarhetsplanen bifogas även en hållbarhetsredovisning som ger en komplett bild av hållbarhetsindikatorernas utveckling de senaste två åren.

Det är endast ett urval av de mest prioriterade aktiviteter och indikatorer som lyfts in i den ordinarie planeringsprocessen, med start i planeringsföresättningar och avslut i årsredovisning. Den första hållbarhetsplanen och hållbarhetsredovisningen förväntas antas i början av år 2025.

Tillse att prioriteringar inom hållbarhetsarbetet grundar sig på dokumenterade riskanalyser

I samband med att den nya hållbarhetsenheten nu etablerats kommer arbetsätt och rutiner utarbetas, däribland arbetet med riskanalyser.

Se över och komplettera definierade mål för att underlätta uppföljning och bedömning av måluppfyllelse

Region Norrbottens hållbarhetsarbete utgår från de centralt prioriterade Agenda 2030-målen som redovisas i strategiska planen. De centrala målen har sen brutits ner i regionstyrelsens plan och motsvarande arbete kommer att göras under 2024 med patientnämnden, hälso- och sjukvårdsnämnden samt regionala utvecklingsnämnden.

I regionala utvecklingsnämndens plan 2024 har målen i strategisk plan brutits ner på avdelningsnivå. Aktiviteter och uppföljning kommer att ske på verksamhetsnivå. Den regionala utvecklingsstrategin revideras med sikte på 2040 och beslut förväntas tas under hösten 2025. I regionala utvecklingsstrategin kommer det under målområden att kopplas an till hållbarhetsmålen på ett tydligare sätt. Den nya strategin kommer att få följdverkningar på avsnittet i strategiska planen kring regional utveckling och sedan i regionala utvecklingsnämndens plan.

Säkerställ rutin för framtagande av hållbarhetsplaner

I samband med att regionens hållbarhetsenhet nu etablerats kommer arbetsätt och rutiner utarbetas. Bland annat för framtagning av hållbarhetsplan och hållbarhetsredovisning.

Säkerställ att arbetet med en ändamålsenlig organisation för hållbarhetsarbetet i regionen slutförs

En hållbarhetsenhet är etablerad sedan den 4 mars med enhetschef och medarbetare på plats.

Säkerställ att uppföljning av hållbarhetsstrategin sker systematiskt i enlighet med strategin samt att detta utgör en grund för prioriteringar inom hållbarhetsarbetet

Arbetets utveckling och måluppfyllelse följs upp genom indikatorer som är under framtagande samt genom uppföljningen av aktiviteterna i hållbarhetsplanen.

Ekonomiska konsekvenser

Mer hållbara rutiner och arbetssätt kan medföra vissa kostnadsökningar. Tillika kan andra innebära kostnadsminskningar och en mer effektiv och robust verksamhet. En hållbar verksamhet innebär ökad kvalitet, mer kostnadseffektiva val, minskat svinn samt minskade kostnader för avfalls-, deponi och sophantering. Ett transparent och systematiskt hållbarhetsarbete förstärker också varumärket samt medarbetarlöftet.

Jämställdhetsperspektiv

I Sverige är jämställdhet mellan könen en grundläggande statsrättslig norm och ett tydligt politiskt mål. Jämställdhet är både ett sakområde, en rättighetsfråga och ett nödvändigt medel i arbetet för ökad kvalitet inom andra sakområden. Jämställdhet är ett mål i sig i agenda 2030 men också en förutsättning för hållbar utveckling.

Regionens beslut att använda jämställdhetsintegrering som strategi innebär att jämställdhetsfrågorna ska integreras i allt arbete och genomsyra alla led av beslutsfattande och genomförande, så även arbetet med hållbar utveckling.

Barnrättsperspektiv

De mänskliga rättigheterna slår fast att alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. Det gäller för alla människor. Att respektera och uppfylla rättigheter samt ge upprättelse till de som får sina rättigheter kränkta är en förutsättning för en hållbar utveckling. Barnkonventionen ger barn ett starkare rättighetsskydd än vuxna. Ett rättighetsbaserat arbete ska genomsyra allt arbete med hållbarhet där barnets rättigheter ges ett särskilt fokus.

Beslutsunderlag

1. Skrivelse Granskning av regionens styrning av hållbarhetsarbetet Region Norrbotten 2023
2. Revisionsrapport Granskning av regionens styrning av hållbarhetsarbetet Region Norrbotten 2023

Protokollsutdrag skickas till

Divisionschef regionstöd

Ekonomidirektör

Regional utvecklingsdirektör

§ 47

Remiss av betänkandet Förändring genom försök, Försöksverksamhet i den kommunala sektorn (SOU2023:94), Fi2023/03211

Dnr RUN-00114-2024

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att:

1. Lämna yttrandet enligt förslaget.
2. Förklara paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

I betänkandet presenteras den utredning om försöksverksamhet i den kommunala sektorn som ligger till grund för tre nya författningsförslag. De förslag på försöksverksamheter som kräver författningsändring avser förslag till lag om ett statsbidrag till små kommuner, avtalssamverkan mellan kommuner och regioner för patienter i den kommunala hemsjukvården samt samverkan gällande lantmäteriverksamhet.

Region Norrbotten tillstyrker till stor del förslag och bedömningar i slutbetänkandet gällande försöksverksamhet i kommuner och hur denna kan bidra i kommuners utvecklingsarbete.

Regionen håller med om att de i utredningen utpekade samhällsutmaningarna och demografiska förändringarna ligger till grund för en risk för polarisering mellan små och stora kommuner och utgör en särskild utmaning för små kommuner att klara av det kommunala välfärdsuppdraget.

Regionen ställer sig positiv till delar av författningsförslagen men anser att de till viss del begränsar potentialen i försöksverksamheter i kommuner, särskilt gällande samverkan kommuner emellan, likvärdiga förutsättningar att delta i regionalt utvecklingsarbete och möjligheten till likvärdig service till medborgare. Utredningen tar inte heller i beaktande vissa kommuners behov av internationella samarbeten och samverkan för utveckling – exempelvis för kommuner med nationsgräns.

Ärendet

Bakgrund

Utredningens uppdrag har varit att främja försöksverksamheter i kommunsektorn. Syftet med utredningen är att öka kommunernas och regionernas kapacitet att hantera de samhällsutmaningar de står inför. I ett tilläggsdirektiv gavs utredningen i uppdrag att även sträva efter att få till stånd en försöksverksamhet som syftar till att motverka välfärdsbrottslighet. Ett antal förslag på försöksverksamheter som svarar mot de samhällsutmaningar som kommuner och regioner står inför har valts ut av utredningen för fortsatt arbete. Förslagen gäller områden som kommuner och regioner är verksamma inom, som till exempel samhällsbyggnad, arbetsmarknad och hälso- och sjukvård.

Försök som inte kräver författningsändring

Utredningen har under utredningstiden följt tre försök som inte kräver författningsändring. Försöken svarar mot några av de samhällsutmaningar som kommunsektorn står inför och syftar till att öka samverkan mellan kommuner eller mellan kommuner och regioner. Försöken handlar ofta att dra nytta av de fördelar som digitalisering innebär. Försöken är:

1. samverkan för en god och nära vård i Ljungby kommun tillsammans med region Kronoberg,
2. ett ledarprogram i Jönköping län, och
3. en jämlik digital omvandling i kommunerna Sundsvall och Ånge.

Försök som kräver författningsändring

Utredningen har även haft i uppdrag att lämna förslag på sådana försök som kräver författningsändring. Av de inkomna förslagen har utredningen valt ut fem områden där utredningen antingen föreslår en författningsändring för att möjliggöra försöken eller gör bedömningen att tiden är mogen för ett försök, bland annat genom att en myndighet får ansvara för försöket eller genom att en annan pågående statlig utredning bör överväga att föreslå ett försök. De fem områdena är:

- Försöksverksamhet gällande ett statsbidrag till små kommuner
- Försöksverksamheter inom hälso- och sjukvårdsområdet
- Försöksverksamheter med kommunal samverkan gällande lantmäteriverksamhet
- Försöksverksamhet med renat råvatten som dricksvatten
- Försöksverksamheter för att motverka välfärdsbrottslighet

Försöksverksamhetskommittén konstaterar att försök som metod är ett användbart tillvägagångssätt vid utvecklingsarbete samt att det finns ett driv

inom kommunsektorn att utveckla sina verksamheter och testa nytt. Vissa kommuner och regioner har dock större kapacitet att bedriva försöksverksamheter där nya arbetssätt prövas än andra.

Utredningen anser att en permanent utredning inom kommittéväsendet för att främja kommunala försöksverksamheter borde tillsättas. Kommunsektorn skulle till denna funktion löpande kunna lämna förslag på försöksverksamheter, och en sådan utredning kan erbjuda stöd på olika sätt, exempelvis med viss tolkning av regelverk eller spridning av resultat. Utredningen kan också fungera som länk till andra statliga myndigheter för att informera om försök som metod, men även för att omhänderta eventuella förslag på försök från statliga myndigheter. När det behövs förändringar i lag eller annan författning för att kunna genomföra försök i syfte att stärka kommunsektorns kapacitet kan utredningen hemställa till regeringen om sådana författningsändringar, vilket kan möjliggöra förändring genom försök.

Författningsförslag

Nedan presenteras de författningsförslag på försöksverksamhet som presenteras i betänkandet:

1.1 Förslag till lag om försöksverksamhet med statsbidrag för små kommuner

Innebär en sammanslagning av riktade statsbidrag. Försöket riktar sig mot ett urval av de befolkningsmässigt minsta kommunerna i Sverige under en försöksperiod om fem år. De kommuner i Norrbotten som omfattas är Arjeplog, Haparanda, Övertorneå och Övertorneå.

1.2 Förslag till lag om försöksverksamhet med avtal om hälso- och sjukvård

Innebär en utökad möjlighet till avtalssamverkan mellan kommuner och regioner för patienter i den kommunala hemsjukvården. Utredningen gör även bedömningen att tiden är mogen för ett försök där kommuner frivilligt kan ta ansvaret för den kommunala hälso- och sjukvården, inklusive den vård som ges av läkare.

1.3 Förslag till lag om försöksverksamheter gällande samverkan mellan kommuner på lantmäteriområdet

Innebär att nya kommunala lantmäterimyndigheter kan möjliggöras genom samverkan med redan befintliga. Utredningen föreslår även en möjlighet för samverkan mellan kommunala lantmäterimyndigheter, genom avtalssamverkan.

Samtliga lagar föreslås träda i kraft den 1 januari 2025. I betänkandets del III beskrivs de försöksverksamheter med författningsändring som utredningen föreslår i sin helhet.

Ekonomiska konsekvenser

Förslagen i betänkandet har ekonomiska konsekvenser för kommunerna i länet under den period som försöksverksamheten förväntas pågå, då vissa kommuner får statsbidrag och andra inte.

Jämställdhetsperspektiv

Förslagen i betänkandet har inga direkta konsekvenser för jämställdheten mellan kvinnor och män.

Barnrättsperspektiv

Åtgärden/beslutet påverkar inte barn alls. Det presenteras inte någon barnrättslig reflektion i betänkandet.

Beslutsunderlag

1. Remissyttrande av betänkandet Förändring genom försök, Försöksverksamhet i den kommunala sektorn (SOU2023:94)
2. Förändring genom försök, Försöksverksamhet i den kommunala sektorn (SOU2023:94)

Protokollsutdrag skickas till

Finansdepartementet

§ 48

Finansiering av projekt Kompetensarena Norrbotten

Dnr RUN-00130-2024

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att:

1. Projektet Kompetensarena Norrbotten beviljas 2 550 000 kr i finansiering.
2. Medlen anvisas ur regionala projektmedel - ERP.
3. Region Norrbottens villkor för projektstöd ska följas.

Yttrande till beslutsförslaget

Projektet är förenligt med den regionala utvecklingsstrategin (RUS), insatsområde Flexibel och väl fungerande kompetensförsörjning avseende:

- Tillgång till arbetskraft
- Tillgång till livslångt lärande
- Matchning mellan utbud och efterfrågan på arbetsmarknaden

Projektet bidrar även till bättre strukturer för smarta samhällen, ett fokusområde i Smart specialiseringsstrategi, genom att förena kommersiella aspekter med de offentliga aktörernas och civilsamhällets intressen.

Sammanfattning

Projektet ska förbereda och skapa förutsättningar för ett genomförandeprojekt fr o m 2025 med finansiering från Europeiska Socialfonden+. Det långsiktiga syftet är att ta fram en modell för att kunna bedöma länets kompetensbehov och öka handlingsberedskapen att hantera länets utmaningar inom kompetensförsörjning.

De långsiktiga effektmålen är:

- Ett tydligare och mer utvecklat regionalt ledarskap inom kompetensförsörjningsområdet.
- Ökade förutsättningar att uppfylla lagkraven kopplat till det regionala utvecklingsansvaret.
- Ökad kännedom om förutsättningarna för länets kompetensförsörjning hos beslutsfattare lokalt, regionalt och nationellt.
- Att fler utvecklingsprojekt startas upp kopplade till utmaningarna genom synliggörande av förutsättningar och förbättrade beslutsunderlag.

- Stärkta kommunala stödstrukturer för näringslivets strategiska kompetensförsörjning.
- Ökade förutsättningar för livskraftiga företag i länet.

Bryggprojektet ska arbeta med förankring, kartläggning, planering och strukturbbyggande för ett genomförandeprojekt. Metoder och arbetssätt kommer att prövas och utvärderas. Alla länets kommuner kommer få ett erbjudande att delta i genomförandeprojektet efter sina unika förutsättningar.

Ärendets behandling under sammanträdet

Lage Hortlund (SD) föreslår bifalla liggande förslag.

Beslutsgång

Ordförande ställer liggande förslag under proposition och finner att regionala utvecklingsnämnden bifaller förslaget.

Ärendet

De satsningar som sker i regionen innebär en ökad konkurrens om regional arbetskraft. Svårighet att rekrytera människor med rätt kompetens kommer att öka samtidigt som länet har en utmanande demografi med snabbt ökande andel äldre och allt färre i arbetsför ålder.

Nya krav ställs på helhetssyn, samverkansprocesser och gemensamma prioriteringar i arbetet med strategiska kompetensförsörjningsfrågor. Systemen för kompetensförsörjning är komplexa med en mängd aktörer som påverkar utvecklingen på lokal, regional, nationell och internationell nivå. En stark struktur för samverkan mellan regionens aktörer såsom offentliga aktörer, näringsliv, civilsamhälle och utbildningsanordnare är avgörande för länets kompetensförsörjning.

Regional samverkan inom utbildningsområdet bidrar till ett varierat och flexibelt utbud av utbildningar även i små kommuner i gles- och landsbygd. Matchning mot efterfrågan på kompetens är utmanande i den snabba samhällsutvecklingen och samverkansstrukturer för yrkesinriktad vuxenutbildning, gymnasiedimensionering samt yrkeshögskoleutbildningar behöver utvecklas.

Parallellt med insatser som ökar arbetskraftens förmåga att ställa om och göra sig attraktiva på arbetsmarknaden, krävs också utökade insatser på arbetsgivarvidan inom strategisk kompetensförsörjning såsom rekrytering, kompetensplanering och ett attraktivt arbetsgivarvarumärke.

Regionala analyser och kunskapsunderlag utgör en grund för det regionala kompetensförsörjningsarbetet och kan ge en helhetsbild av de regionala kompetensbehoven. Utifrån dessa analyser kan relevanta insatser inom t.ex. utbildning, validering, matchning eller kompetensattraktion utformas och

genomföras. Samtidigt bryts mönster i och med den snabba omställningen i länet vilket utmanar analysarbetet. Att arbeta med scenarier blir nödvändigt då framtiden inte längre kan prognosticeras utifrån tidigare trender, varken på kort eller lång sikt. Enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar (2010:630) ska en region fastställa mål och prioriteringar för det regionala kompetensförsörjningsarbetet och tillhandahålla bedömningar av länets kompetensbehov inom offentlig och privat sektor på kort och lång sikt.

De regionala utmaningar som projektet särskilt adresserar är:

- Att en övergripande plan och handlingsberedskap saknas för länets kompetensbehov.
- Att regionövergripande bedömningar av länets kompetensbehov saknas.
- SMFs behov av strategiskt arbete för sin arbetskraftsförsörjning.
- Strukturer för påverkan, samverkan och information saknas på flera nivåer
- Det saknas strukturer och verktyg för att Region Norrbotten ska kunna uppfylla sina lagstadgade krav kopplat till länets kompetensförsörjning.

Syfte

Projektet är ett så kallat bryggprojekt som under 2024 ska förbereda och skapa förutsättningar för ett genomförandeprojekt från och med 2025 med finansiering från Europeiska Socialfonden+. Det långsiktiga syftet är att ta fram en modell för att kunna bedöma länets kompetensbehov och öka handlingsberedskapen att hantera länets utmaningar inom kompetensförsörjning.

Genomförande

Projektorganisation:

Projektägare: Region Norrbotten

Samverkansparter:

- Luleå kommun
- Bodens kommun
- Lapplands kommunalförbund
- Akademi Norr
- Arjeplogs kommun
- Älvsbyns kommun
- Jokkmokks kommun

Primära målgrupper:

- Region Norrbotten - regionalt utvecklingsansvarig

- Deltagande kommuners funktioner för näringslivsutveckling
- Ett urval SMF i deltagande kommuner.

Sekundära målgrupper:

- Parter på arbetsmarknaden såsom branschorganisationer och fackliga organisationer.
- Utbildningsanordnare verksamma i länet

Under bryggprojektet kommer en bred förankring ske med länets samtliga kommuner som får ett erbjudande om att delta i genomförandeprojektet efter sina unika förutsättningar. En ansökan ska tas fram till Europeiska Socialfonden+, programområde D.

Bryggprojektet har fyra arbetspaket:

1. Kartläggning av kompetensbehov

- Framtagning av analysstruktur för datainsamling
- Kartlägga prognosbehov
- Vidareutveckling av befintlig enkät och analys av enkätresultat

I genomförandeprojektet kommer en länsomfattande enkät genomföras mha kommunernas näringslivskontor och rutiner för regelbundna kartläggningar och spridning av resultat tas fram.

2. Strukturer för påverkan, samverkan och information

- Kartläggning av befintliga branschråd
- Plan för önskad branschrådsstruktur och organisation

I ett genomförande projekt kommer planen för branschrådsstrukturen att genomföras och resultera i en mer komplett dialog kopplat till kartläggningen av kompetensbehoven och möjliggöra en mer kvalitetssäkrad och länsövergripande planering och dimensionering av länets kompetensbehov.

3. Kommunikation och spridning

- Framtagning av en kommunikationsplan för regionala kompetensförsörjningsfrågor.

I genomförandeprojektet kommer kompetenskartläggningen synliggöras för berörda parter såsom näringslivets aktörer, offentlig sektor m fl samt tillgängliggöras för andra intressenter, t ex de som svarat på enkäten och utbildningsanordnare.

4. Kompetenskartläggning för SMFs

- Projektet ska ta fram, testa och vidareutveckla en kompetenskartläggningsmodell i samarbete med utvalda kommunala näringslivsfunktioner
- Planering och test av utbildningsinsatser för näringslivsfunktioner

- Test av dialog och stöd till företagsledningar inom utvalda SMFs.
- Paketera och utveckla verktyget Develoop (jämslälldhetsverktyg)

I genomförandeprojektet ska kartläggningsmodell och verktygslåda för strategisk kompetensförsörjning tas fram, näringslivsfunktionerna i kommunerna ska utbildas i framtagna modeller och verktyg och i sin tur utbilda företagsledningarna.

Hållbarhetsintegrering

Genom att adressera de tre dimensionerna av hållbarhet kan projektet bidra till att skapa en mer balanserad och hållbar utveckling som gynnar både dagens och morgondagens generationer i Norrbotten:

- Ekologisk hållbarhet

Projektet främjar framtagning av strukturer för en mer jämställd och hållbar planering och användning av länets resurser för att bygga en arbetskraft som är anpassad till samhällsomvandlingen.

- Social hållbarhet

Genom att öka tillgången till utbildning och kompetensutveckling för alla invånare i Norrbotten främjas social inkludering och jämlikhet. Detta kan minska klyftorna mellan olika grupper och ge fler invånare möjlighet att delta aktivt på arbetsmarknaden och i samhället. Ett ökat fokus på strategisk kompetensförsörjning inom näringslivet bidrar till att skapa trygga och meningsfulla arbetsplatser, vilket främjar välbefinnande och livskvalitet för invånarna i regionen.

- Ekonomisk hållbarhet

Genom att säkerställa en välutbildad och kompetent arbetskraft kan Norrbotten öka sin ekonomiska konkurrenskraft och skapa förutsättningar för hållbar tillväxt. Investeringar i utbildning och kompetensutveckling kan bidra till att skapa nya affärsmöjligheter och stärka näringslivets långsiktiga överlevnad.

Finansiering

Projektperiod: 2024-05-01—2024-12-31

Kostnader	Sökt belopp
Personal	1 120 000 kr
Externa tjänster	950 000 kr
Resor och logi	480 000 kr
Total projektbudget som finansieras via ERP medel	2 550 000 kr

Projektet ska skapa förutsättningar för ett genomförandeprojekt med följande långsiktiga effektmål:

- Ett tydligare och mer utvecklat regionalt ledarskap inom kompetensförsörjningsområdet.
- Ökade förutsättningar att uppfylla lagkraven kopplat till det regionala utvecklingsansvaret.
- Ökad kännedom om förutsättningarna för länets kompetensförsörjning hos beslutsfattare lokalt, regionalt och nationellt.
- Att fler utvecklingsprojekt startas upp kopplade till utmaningarna genom synliggörande av förutsättningar och förbättrade beslutsunderlag.
- Stärkta kommunala stödstrukturer för näringslivets strategiska kompetensförsörjning.
- Ökade förutsättningar för livskraftiga företag i länet.

Ekonomiska konsekvenser

Projektets finansiering tas från regionala projektmedel, s k ERP.

Jämställdhetsperspektiv

Projektets resultat förväntas främja jämställdheten i länet genom utbildning i jämställdhet samt verktyg för breddad rekrytering hos små- och medelstora företag.

Barnrättsperspektiv

Åtgärden/beslutet påverkar inte alls barn.

Protokollsutdrag skickas till

Regional utvecklingsdirektör

Funktionsbrevlåda Utveckla Norrbotten

§ 49**Initiativärende 1-2024 om mikroföretag**

Dnr RUN-00066-2024

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Regionala Utvecklingsnämnden beslutar att initiativärendet anses besvarat.

Yttrande till beslutsförslaget

Regionala utvecklingsnämnden ser positivt på att fortsatt utveckla stödet till Mikroföretagen i länet. En översyn gällande mätbara mål och mått för att följa näringslivets utveckling pågår inför framtagandet av nästa Regionala Utvecklingsstrategi (RUS). Dessutom gavs Regionala Utvecklingsnämnden (RUN) information om företagsstöden för 2023 i mars 2024 varför nämnden finner ärendet besvarat.

Sammanfattning

Birgit Meier Thunborg (M) yrkar att Regionala Utvecklingsnämnden ger utvecklingsdirektören i uppdrag att:

- vid näst möjliga tillfälle presentera för nämnden en sammanställning av de antal mikroföretag som har kunnat nyttja våra utvecklingsverktyg samt
- utifrån utfallet och aktuell statistik över länets mikroföretag identifiera insatserna för främjandet av mikroföretag i Norrbotten samt initiera ett mätbart mål för tillväxt i detta företagssegment.

Ärendet**Motionen**

Motionären anför att Mikroföretagen står för en väsentlig andel av sysselsättningsbasen i Sveriges regioner. Enligt Svenskt Näringslivs rapport om företagens utveckling 2023 bidrar de med mellan 15 och 42 procent av de totala arbetstillfällena i Sverige. Motionären lyfter att den siffran för Norrbotten är 26 procent, medan Jämtland ligger i topp med 42 procent av de anställda inom mikroföretagssegmentet.

Norrbottens Regionala Utvecklingsstrategi är avsedd att ge alla aktörer i länet de bästa förutsättningarna att lyckas. Motionären anser dock att det oftast är de större projekten och företagsinnovatörerna som i samverkan med energi- och industriföretag och akademien är i focus inom regional utveckling i länet.

Bakgrund och nuläge Region Norrbotten

Definition Mikroföretag

Mikroföretag definieras som ett företag som har färre än 10 anställda. Från och med statistikåret 2003 dessutom: vars årsomsättning är högst 2 miljoner euro eller slutsumman av balansen högst 2 miljoner euro och som uppfyller den nedan definierade grunden för oberoende.

Oberoende företag är de företag i vilka ett enskilt företag eller flera företag gemensamt inte uppfyller definitionen på små och medelstora företag eller på små företag, beroende på vad som är relevant, inte innehar 25 procent eller mer av kapitalet eller rösträtten.

Information om företagsstöd 2023

Information om företagsstöden gavs i samband med RUN 2024-03-19 under temasammanträde med rubriken "Hit gick pengarna". Där kan man utläsa bland annat till vilka branscher stöden har gått, vilka delar av länet som fått del av stöden och i vilken utsträckning investeringen ska bidra till sysselsättningsökning i företagen. Under 2023 har 81 företag erhållit företagsstöd där 27 är besöksnäringens företag, 21 tillverkningsindustri, 16 tjänsteföretag och 11 företag inom kulturella och kreativa branscher. Övriga är biltestföretag och företag som erhållit innovationsstöd.

Främjande av mikroföretag

De regionala företagsstödens stödmöjligheter enligt gällande förordningar gynnar mikroföretagen främst i glesbygd/landsbygd. Detta då de har möjlighet till högsta möjliga stödnivåer.

Företag med verksamhet i de större tätorterna Luleå, Piteå och Boden har något sämre möjligheter till stödtyper och inom vissa stöd en lägre stödnivå.

Förutom de företagsstöd som stärker mikroföretagens utveckling finansierar Region Norrbotten utvecklingsprojekt tillsammans med EU:s fonder. Dessa stöd avser att stärka ett konkurrenskraftigt och hållbart näringsliv i hela regionen i nya och befintliga företag och företagsfrämjande strukturer. Bedömning görs att stödet bidrar till en sysselsättningsökning med 77 kvinnor och 63 män.

Revidering av den regionala utvecklingsstrategin (RUS) pågår nu. Inför denna genomförs en översyn över vilka mål som ska sättas upp, med bland annat nya mätbara mål för att följa näringslivets utveckling.

Region Norrbotten har beviljat regionala företagsstöd till mikroföretag (2020 och framåt) 203 miljoner kronor, antal beviljade stöd är 585 st.

Jämställdhetsperspektiv

Beslutet bedöms inte påverka jämställdheten mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.

Barnrättsperspektiv

Beslutet bedöms inte påverka barns rättigheter.

Beslutsunderlag

1. Initiativärende 1–2024 om mikroföretag
2. PPT Hit gick pengarna RUN 2024-03-19

Protokollsutdrag skickas till

Regional Utvecklingsdirektör

Ekonomidirektör

§ 50**Sammanträdet avslutas**

Regionala utvecklingsnämndens ordförande förklarar sammanträdet avslutat
kl. 14:01.